

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział pierwszy. Społeczność lokalna jako komunikacyjna wspólnota polityczna	21
1. Demokracja deliberatywna – od problemu do metody	22
1.1. Deficyt demokracji jako wynik zaburzeń komunikacji publicznej	22
1.2. Demokracja deliberatywna wobec kryzysu komunikowania	26
1.3. Sfera publiczna a bezpośrednia i zapośredniczona wymiana informacji	29
1.4. Próby instytucjonalizacji debaty	33
2. Wspólnota jako obszar polityki	38
2.1. Wspólnota w perspektywie teoretycznej	38
2.2. Samorządność jako forma działania komunikacyjnego: od konfliktu do współpracy	42
Rozdział drugi. Media a uczestnictwo w lokalnej sferze publicznej	50
1. Interaktywność jako wartość i miara skuteczności komunikacji	52
2. Media i lokalna sfera publiczna	58
2.1. Prasa jako medium społecznej integracji i debaty	65
2.2. Lokalne radio i telewizja – jednogłos władzy i wielogłos obywateli	71
2.3. Internet – od transmisji do dialogu?	82
Rozdział trzeci. Komunikacja internetowa w polityce lokalnej: od idei do praktyki	93
1. Projektowanie, skala i zakres wykorzystania nowych narzędzi komunikacji	94
2. Doświadczenia elektronicznej samorządności	108
2.1. <i>Casus</i> Finlandii	111
2.2. <i>Casus</i> Wielkiej Brytanii	120
2.3. Od eksperymentu do instytucjonalizacji	126

Rozdział czwarty. Wzorce komunikowania między samorządem a mieszkańcami w czterech polskich miastach	131
1. Charakterystyka społeczności lokalnych	132
2. Media tradycyjne a lokalna sfera publiczna	144
2.1. Lokalny rynek mediów	144
2.1.1. Żyrardów	144
2.1.2. Mszczonów	146
2.1.3. Oleśnica	149
2.1.4. Bierutów	152
2.2. Zakorzenie mediów w społeczności lokalnej	154
2.3. Media obywatela czy media władzy?	160
3. Obszar i formy komunikacji mieszkańców i przedstawicieli samorządu w sieci	186
3.1. Miasta w Internecie	186
3.1.1. Żyrardów	187
3.1.2. Mszczonów	188
3.1.3. Oleśnica	188
3.1.4. Bierutów	189
3.2. Skala korzystania z lokalnych serwisów internetowych	191
3.3. Funkcjonalność oficjalnych stron internetowych miast	199
4. Od mediów tradycyjnych do Internetu: komunikacyjne aspekty uczestnictwa w polityce lokalnej	215
Zakończenie. Internet a relacje władzy w społeczności lokalnej	226
Bibliografia	237
Aneks	249
Załącznik 1. Kwestionariusz badania ankietowego	255
Załącznik 2. Kwestionariusze wywiadów	264
Załącznik 3. Media a uczestnictwo w życiu publicznym: wyniki badania sondażowego	270
Załącznik 4. Archiwalne ilustracje witryn internetowych urzędu miasta w badanych miejscowościach	282

Spis tabel, wykresów i schematów

Tabele

Tabela 1. Liczba uczestników wywiadu według roli społecznej	16
Tabela 2. Przykładowe formy instytucji deliberatywnych	36
Tabela 3. Liczba mieszkańców w badanych miejscowościach	132
Tabela 4. Podział populacji ze względu na okres aktywności zawodowej	132
Tabela 5. Wybrane wskaźniki ekonomiczne wyznaczające poziom życia (2004 r.)	134
Tabela 6. Zadowolenie z samorządu	139

Tabela 7.	Zaufanie do samorządu	140
Tabela 8.	Wskaźniki aktywności społeczno-politycznej mieszkańców	142
Tabela 9.	Zainteresowanie sytuacją w mieście	143
Tabela 10.	Zainteresowanie sytuacją w kraju	143
Tabela 11.	Liczba tytułów prasowych w pierwszym kwartale 2004 r.	144
Tabela 12.	Czytelnictwo poszczególnych tytułów gazet lokalnych w Żyrardowie	146
Tabela 13.	Czytelnictwo poszczególnych tytułów gazet lokalnych w Mszczonowie	148
Tabela 14.	Czytelnictwo poszczególnych tytułów gazet lokalnych w Oleśnicy	151
Tabela 15.	Czytelnictwo poszczególnych tytułów gazet lokalnych w Bierutowie	154
Tabela 16.	Czytelnictwo prasy lokalnej	156
Tabela 17.	Rozmowy na temat zawartości gazet lokalnych	180
Tabela 18.	Częstotliwość rozmów na temat zawartości gazet lokalnych	181
Tabela 19.	Zaufanie do prasy lokalnej	182
Tabela 20.	Zadowolenie z prasy lokalnej	183
Tabela 21.	Zadowolenie z radia lokalnego	184
Tabela 22.	Zadowolenie z TV powiatowej	184
Tabela 23.	Podstawowe informacje o samorządowych stronach internetowych	190
Tabela 24.	Miejsce korzystania z Internetu	191
Tabela 25.	Dostęp do Internetu oraz korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta	195
Tabela 26.	Częstotliwość korzystania ze stron internetowych urzędu miasta	195
Tabela 27.	Korzystanie z prywatnych miejskich stron internetowych	196
Tabela 28.	Częstotliwość korzystania z prywatnych miejskich stron internetowych	197
Tabela 29.	Funkcjonalność stron internetowych urzędu miasta	200
Tabela 30.	Rozmowy na temat zawartości stron internetowych miasta	201
Tabela 31.	Sposoby komunikowania się z urzędem miasta w sprawach prywatnych i publicznych na przestrzeni roku	204
Tabela 32.	Cel odwiedzin na stronie internetowej urzędu miasta	211
Tabela 33.	Cel odwiedzin na prywatnej miejskiej stronie internetowej	212
Tabela 34.	Zasadnicze źródło informacji o miejscowości	216
Tabela 35.	Rozmowy na temat polityki lokalnej	216
Tabela 36.	Partnerzy rozmów na temat polityki lokalnej	217
Tabela 37.	Poczucie poinformowania o wydarzeniach lokalnych	218
Tabela 38.	Poczucie poinformowania o polityce lokalnej	218
Tabela 39.	Korzystanie z mediów a poczucie poinformowania o polityce lokalnej	219
Tabela 40.	Poczucie poinformowania o polityce lokalnej a zainteresowanie nią	220
Tabela 41.	Poczucie wpływu na politykę lokalną	222
Tabela 42.	Poczucie wpływu na politykę krajową	222
Tabela 43.	Korzystanie z mediów lokalnych a poczucie wpływu na politykę lokalną	223

Wykresy

Wykres 1.	Korzystanie z Internetu w 21 krajach europejskich	104
Wykres 2.	Korzystanie z rządowych i samorządowych stron WWW w 21 krajach europejskich	104
Wykres 3.	Czytelnictwo prasy lokalnej ze względu na wiek	158
Wykres 4.	Czytelnictwo prasy lokalnej ze względu na wykształcenie	158
Wykres 5.	Czytelnictwo prasy lokalnej ze względu na zatrudnienie	159

Wykres 6.	Korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta ze względu na wiek .	192
Wykres 7.	Korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta ze względu na wykształcenie	193
Wykres 8.	Korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta ze względu na zatrudnienie	193
Wykres 9.	Korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta a uczestnictwo w organizacjach społecznych	194
Wykres 10.	Korzystanie ze stron internetowych urzędu miasta a czytelnictwo prasy lokalnej	194
Wykres 11.	Częstotliwość korzystania ze stron internetowych miasta	198

Schematy

Schemat 1.	Wzory przepływu informacji	52
Schemat 2.	Cztery modele interaktywności użytkownik – użytkownik	56
Schemat 3.	Modele demokracji	95